

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2657/2023
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Малина Ђокић, адвокат из ..., против тужене Ваљонице бакра Севојно а.д. коју заступа Мирјана Р. Пајић Илић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4747/22 од 10.03.2023. године, у седници одржаној 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4747/22 од 10.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 190/22 од 29.09.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог број .. од 27.12.2018. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад и распореди је на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 170.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4747/22 од 10.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ужицу П1 190/22 од 29.09.2022. године и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду због вишка запослених број .. од 27.12.2018. године и обавезе тужени да тужиљу врати на рад и распореди је на послове и радне задатке који одговарају стручној спреми тужиле у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 243.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побједану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није учињена ни нека друга битна повреда поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код туженог на неодређено време од 1989. године. Најпре је радила на пословима ... а на место ... распоређена је 30.03.2018. године сходно закљученом анексу уговора о раду број .. Послови ... обухватали су послове административне природе и то уношење листа пласирања налога у информационом систему управљања процесом производње, послови процеса контроле производње и то: мерење производа и полупроизвода, односно праћење целокупног процеса производње до магацина. Поред наведених послова тужила је обављала и послове ношење узорака из магацина у лабораторију ради испитивања и контроле истих. Наведено радно место је било предвиђено Правилником о организацији и систематизацији посла туженог број 30 од 19.12.2012. године. Дана 27.12.2018. године одлуком Извршног одбора туженог измењен је Правилник о организацији и систематизацији којим је укинута радно место ..., што је утврђено и у табеларном прегледу систематизације од 27.12.2018. године. Истом одлуком одређено је да ступа на снагу даном доношења и објављивања на огласној табли друштва, због потребе хитног решавања питања организације и систематизације послова послодавца а да ће се примењивати од 31.12.2018. године. Решењем туженог број .. од 27.12.2018. године тужили је отказан уговор са 31.12.2018. године као даном престанка радног односа.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле налазећи да је одлука о систематизацији радних места донета 27.12.2018. године и да је Правилник о систематизацији ступио на снагу 31.12.2018. године. Тужили је донето решење о отказу 27.12.2018. године иако је Правилник ступио на снагу 31.12.2018. године, па из тога произлази да тужили није могао бити отказан уговор о раду пре него што је предметни Правилник о организацији и систематизацији ступио на снагу. Осим тога првостепени суд закључује да послове које је тужила обављала нису престали да се обављају код туженог већ су расподељени другим запосленима. Решење је незаконито и због тога што исто не садржи образложење које су то организационе промене спроведене код туженог довеле до гашења радног места тужиле.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда налазећи да је тужени у самој одлуци о измени Правилника о организацији и систематизацији послова утврдио разлоге због којих је сматрао битним да одлука ступа на снагу пре осмог дана од дана објављивања а суд није надлежан да оцењује оправданост наведених разлога. Према чл. 153-160. Закона о раду регулисан је начин решавања вишка запослених. Према члану 153. цитираног закона послодавац је дужан да донесе програме решавања вишка запослених, ако утврди да ће због технолошких, економских и организационим промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време. Чланом 155. Закона о раду прописано је шта програм треба да садржи и ко су доносиоци програма. Отказ тужили није дат због измене Правилника о организацији и систематизацији послова нити је Правилник био основ за доношење решења о раду већ је решење о отказу уговора о

раду тужиљи донет у поступку реализације решавања вишка запослених којом је обухваћено и радно место на коме је тужиља радила, односно за које радно место је тужиља имала закључен уговор о раду. У случају престанка потребе за радом запослени, код укидања радног места за које запослени има закључен уговор о раду, послодавац није дужан да примени било какве критеријуме приликом оглашавања тужиље запосленим за чијим радом је престала потреба а у вези са тим наведе разлоге у образложењу решења о отказу уговора о раду. Будући да је радно место тужиље укинато не може се прихватити закључак првостепеног суда да побито решење нема образложење односно да нису дати конкретни разлози зашто се тужиљи отказује уговор о раду јер би послодавац ту обавезу имао у случају да је дошло до смањења броја извршилаца на том радном месту, у ком случају је био у обавези да примени и образложи критеријуме због којих одређени запослени постаје технолошки вишак стога је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље као неоснован.

По оцени Врховног суда, на правилно утврђено чињенично стање, другостепени суд је правилно применио материјално право. Ово из разлога што у случају потребе да се изврши нова систематизација радних места, дискреционо право је послодавца да ли ће укинати одређена радна места или ће послове које је покривало радно место расподелити на вршиоце других послова. У овом случају то је и учињено. Тужени је донео одлуку 27.12.2018. године која је ступила на снагу 31.12.2018. године тј. практично је дошло до измене Правилника о организацији и систематизацији којим је укинато радно место ... на којем радном месту је тужиља радила. У случају да је таквих радних места постојало више и да је остало једно радно место, послодавац би био дужан да спроводи посебан поступак утврђивања ко ће остати на том радном месту применом одговарајућих критеријума. Међутим, у овом случају то не стоји јер је то радно место, које је једно, укинато па стога тужени као послодавац није био у обавези да примени било какве критеријуме приликом оглашавања тужиље као лица за којим је престала потреба. Није имао обавезу ни да наведе разлоге у образложењу решења о отказу уговора о раду.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлуку у ставу другом изреке, Врховни суд је донео на основу члана 165. став 1. ЗПП налазећи да давање одговора на ревизију није било неопходно те да стога туженој нису ни признати трошкови ревизијског поступка сходно члану 154. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић